

ÜLIÕPILASLEHT

TARTUS

Nr. 9

VIINAKUUL

1932

Tartu Triikpesu Wabrik

Tartus, Söögiturg 4, telef. 2-22.

Walmistab:

Triiklärke, nukk.-doppelit ja poolpehmeid kraesid igasugustes fassongides, manshette, rinnaeliseid jne. jne.

Wabriku mehaanilises pesukojas pestakse ja triigitakse kantud triikpesu ja lihtpesu odavate tööhindadega.

Kantud pesu vastuvõtte kohad:

Wabriku pesukojas — Söögiturg nr. 4, 2. korral,
Rüütli tn. nr. 11, üldriete kiirpresimise töökojas,
Promenadi tn. 4,
Wene tn. nr. 9, Suurturg nr. 17 ja Lao tn. nr. 7.

*Akadeemiline pere teadku,
et odavaim jalanõude ostukoht
on Tallinna saapatööstus*

"FLAMINGO"

Tartus, Kaubahoov nr. 3, telef. 2-93
(end. Vallase ruumes)

Oma kiirparanduse töökoda
Riia tn. 4, telef. 2-10

Üldpilastele hinnaalandus. Mugav ooteruum.

Likööri- ja napsivabrik

O.-Ü.

"EMLO"

TALLINN, Pikk tän. 17, telef. 431-08.

TARTU LADU

Riia tän. nr. 22-a, telef. 13-65

soovitab

KÕRGES HÄADUSES

konjakeid,
likööre,
napse.

Saadaval igas veinikaupluses ja restoranis Eestis.

ÜLIÕPILASLEHT

EESTI ÜLIÕPILASKONNA HÄÄLEKANDJA

Rahvusliikumine meil ja mujal. Vabadussõjalaste liikumine rahvusliikumisena*).

Esiolgu paistab ehk olevat natuke kaugelt haaratud, kui meie tahaksime viia Tartu ARK'i rajamist seosse Ottava konverentsiga, kuid siiski päris võõrad ei ole need nähted teineteisele mitte.

Mulle öeldakse, võib-olla, et Ottava konverentsi otsused on inglise ja üldmaailmliku kriisi nähteid, kuna aga meie ARK'i rajamine ulatub, kuigi vast oma tähtsusest kaugemale Tartust, siiski mitte üle Eesti piiride.

Ometi on need kaks nähet omaette paratamatus seoses. Meie ARK ei ole mitte juhuslik tuulepuhang akadeemilises peres, vaid võrsudes meie rahvusliikumise pinnal, on ta üheks sümptomiks selle nähtustiku alal, mis haarab kogu maailma praegust ajastut.

Kui praegu riikide isoleerimise, enesemüürimise, tollitõkete, kontingentide ja autarkiliste nähete koguhinnangut tahetakse viia puhtmajandusliku nähete ja pahede hulka, siis ei ole sellega küsimus koguulatuses mitte lahendatud. Ja selles võib-olla peitubki see põhjus, miks ka majandusteadlased on sunnitud tänapäeva kriisi puhul arvestama sarnaseid irratsionaalseid tegureid, mis puudusid meile tuntud 19. ja 20. saj. kriisidel ja mis pärast on tunnustatud käesoleva aja nähtustiku suuremat kestvust ja sügavust, nii et tõuseb küsimus, kas pärastsojajaegne inimkond ja ühiskondlik elu heitleb praegu mööduva haigestumisega, või on need

uue ajajärgu

sünnitusvalud.

Riikide isoleerimispoliitika, enesepiiramise ja majanduslikult enesega iseseisvalt läbi tule-

mise autarkilised püüded on nähted, mis põhjenevad samal alusel, mida meie tunneme maailmasõja ajal, ning enne ja pärast ülestõstetud n. n. rahvaste enesemääramise, kui ka rahvusliikumiste nime all.

See on uus kalduvus individualismi. Ja analoogiline sellele uuele ajastule, mis tekkis humanismi ja renessansi nime all peale keskaegset ristiusulist kõike jumala ees ühevõrdseks tegeva ja tasandava inimese individuaal-väärtuse mahasalgamist.

Keskaegsele lihasuretamisele, indiviidi eriväärtuse mahasalgamisele, vastab uue aja lõpu-poolle püstitatud sotsialistlik materialism, mis ründab aga mitte ainult bioloogilisi indiviide, üksikuid isikuid, vaid ka ühiskondlikke individualiteete, rahvuse ja riikluse mõisteid, asetades nende asemele kõigi maade klasside horisontaalse liidu.

Sellele sotsialistlikule samastamisele oma-poolt on kaasa aidanud anarkiline liberalism, küll individualismi jaatades, siiski teiselt poolt sellega üksikisiku vabaduse arvel salgas maha

ühiskondlike organismide tervikluse mõtte.

Sotsialism ja liberalism üheskoos meie enesõjajaegses Euroopas ähvardas kogu inimkonna lõhkuda amorfseks massiks, mis pidi koosnema üksikuist juhuslikult grupeerunud

*) Avaldame arutluse korras alljärgneva meie saadetud kirjutise, kuna ta puutub küllalt huvitavaid küsimusi meie rahvusliikumise ideoloogia alalt.

rakukestest ja vastas bioloogiliselt võttes umbes loode *morula* astmele.

Kuid ka Euroopa oma põhiolemuselt ei ole mitte amorfne inimeste kogu, vaid ta on ajajooksul arenenud iseseisvate tervikutena, üksikute riikide ja rahvustena, milledesse enestesse on pandud sisemine vormivõtmise tung.

Nii nagu jahtuvale sulatisele või üliküllastud lahule jätkub vaid parajast pörutamisest või mõne üksiku kristalli sinna sisse heitmisest, et kogu mass

kristalliseeruks

hoolimata teda takistavatest välisvormidest, nii ka Euroopa vajab vaid maailmasõja pörutust, et üksikutes rahvustes peituvad tungid hakkasid vormi võtma. Ja siiski võrdlemisi ühtlase struktuuriga Euroopa riigistik sai järsku raputatud rahvuse enesemääramise printsiibist ja hakkasid tekkima üksikud kristallid — rahvuste eneseteostamised.

Ja siin peitubki see õige äratundmine, mis pärast

Vene kommunismi

võrreldakse Itaalia fašismi ja Saksa hitlerismiga.

Ka kõige internatsionaalitsevamgi riigivorm, kommunism omalt olemuselt, on niivõrt rahvuslik, et kui ta üldse inimkonnale kuski võiks sobida, siis kindlasti rohkem venelisele slaavlusele, kui näit. individualistlikule eestlasele, kellele ka õndsas tsaariajal kuidagi ei suudetud õpetada petseri-venelasele iseenesest-mõistetavat artellis töötamist. Asjale tuleb lisaks veel see, et sotsialistlik-kommunistlik kogu maailma õndsaks tegemise tahe on paarinud end vene panslavistliku messianismiga, kes ootas ise enese seast tõusvat kogu inimkonna lunastajat.

Kui ma mõni aeg tagasi viitasin sellele, et ka Venes varstigi on oodata uut, kommunismi täiendavat rahvusluse tõusu, natsionaal-kommunismi, siis kommunistide „Edasi“ pahandas selle üle väga, kuid näib et viimased kuudki on Venes sarnaseid sümptoome esile toonud, mis kalduvad minu väidet kinnitama.

Vene kommunism on rajatud sellele äratundmisele, mis on pärit jutust Vene riigi rajamisel, nende suurest ja laiast maast, kus korda ei ole, ja kuhu saadi küll tuua valitsejad, aga mitte korda, ja põhjened venelaste ammutuntud laial loomul, ekstensiivsel tulundusel, ekspansiivsel poliitikal ja suurel sigivusel.

Mida andis venelastele nende ajalugu ja rahva põhiloamus, s. o. praeguse riigivormi, seda andsid Itaaliale samuti ajaloolised tegurid. Praegune

Itaalia fašism

põhjened täiel määral itaalia rahvuse ajaloolisel traditsioonil, mida on teadlikult ära kasutatud riigikorra loomisel, sekka arvatud lahtise käega tervitamine, liktorite vitsakimbud ja kirved. Täie õigusega on Mussolini Itaalia fašismi lugenud ainult itaallastele eriomaseks nähteks, mida teised rahvad ei saa korrata kopeerimisega.

Kuid see aluspõhi, millel seisab fašism ise, see on rahvuse kui terviku enese teostamine, kõlbab igale rahvusele. Muidugi kui teistes riikides on tekkinud rahvus-fašistlikud organisatsioonid, siis nimeliselt on need otsesed eksitused nii rahvuse kui fašismi algtoe vastu, mis mõlemad postuleerivad seda, et iga rahvus on erinev teisest ja mis ühele kõlbab, ei kõlba teisele. Aga just need erinevused omalt poolt, kui neid õieti väärtustada, on jällegi need, mis õigustavad nii rahvusluse kui fašismi.

Seda näeme

hitleri-liikumises

Saksamaal. Hitler kopeerib Mussolinit, muutes mida vaja, aga vahest ka muutmata jättes, puht-saksalise ideede plagieerimise ja n. n. „omapäraselt süvendamisega“. Kuid Hitler oma võrdlemisi ersatslikus kopeerimises on siiski suutnud vähemalt väliselt ühendada, samuti kui Mussolini Itaalias, ka kõige vastolulisemaid voolusid saksa rahvuse juures.

Kui veel mõni aeg tagasi kultuurifilosoofid Saksas õhkasid mehe järele, kes ühendaks Preisi junkertumi ja Saksa sotsialismi, siis on seda teostanud Hitleri rahvussotsialism.

Ei ole ime, et sama rahvuslik eneseteostamise püüd on nüüd kaasa mõjunud ka teistes riikides, kui igalpool mitte rohkem, siis majanduslikkudest vajadustest niikui nii sunnitud enesemüürimise näol, millele on asunud isegi oma seniseid kogu maailma haaravaid traditsioone „splendid isolation“ile“ tagasihoiduv Inglismaa.

See ennustus langes meil Eestiski Inglismaa kohta ammu enne Ottava konverentsi, ja veel ei näita mingisugused märgid, et see aeg niipea võtaks teise pöörde.

Selles Euroopa kristallisatsiooni protsessis saab selgeks ka meie

Eesti rahvuslike liikumiste põhialus.

Kuigi meie rahvusliikumine põhjened küll kõigepealt kogu meie rahvuslikule ärkamisele, mis lõi omariikluse ja sellega lahendas suure osa enese pingest, kuid siiski ta nõudleb uut tegevustungi, mis näitab, et omariiklus ainuüksi veel ei suuda rahuldada rahvust:

Kui iga rahvus-liikumine põhjened kõigepeält vastava rahvuse

ajaloolisile traditsioonile

ja iga rahvuse eriomasele struktuurile, siis meie eesti rahvusliikumisel on siin nähtavasti just põhialuste juures kõige raskem heitlus enesega. Kuni kõige viimase ajani on eesti rahvas kaldunud ennast nägema ajaloota rahvana, ja raskeks on tal läinud oma rahvuslikku enesetunet rajada mingisugusele ajaloolisele traditsioonile. Need traditsioonid on osalt otse eitavad laadi, säärased, mis ei mõju edasi viivalt, vaid rammestavalt. „Oleme orirahvas...“ „Kes matab viimase eestlase...“ „700 aastat orjapõlve...“ need on kõik õhkamised, mis on tänase päevani kestnud meie trükisõnas, ja veel rohkem enesega kahtlevas iga eestlase rahvushinges.

Meie rahvusliikumine on alguses paljugi püüdnud enesest ajalugu otse teadlikult maha raputada ja maias olnud uudsetele radikaalsustele. Ajaloolise enesealhindamise haiglaste kompleksi kaasmõju tõttu ei taha meie heale meelel tunnustada ühtegi autoriteeti ja oleme valmis iga uuduse nimel kõige senisuse kohta virisema.

See on täitsa sümptomaatiline, et esimese Eesti Rahvuslaste Ühingu esimene esimees Johannes Aavik oma eesti keeleuuduse radikaalsuses sõimab üksikuid keelendeid „mulk-eestiga“ ja „mats-eestiga“, sellega talupoeglikkust meie rahvusluse nimel põlgavalt näkku paisates.

Mulle näib, et meie üliõpilaskonnas tekkinud rahvuslik liikumine ARK'i näol on rammestatud samast enese-kindluse ja enesetunde puudusest, kuna ta, ma ei taha midagi muud kui ainult positiivset öelda tema tegelaskonna suhtes, alguslik tekkimine oli seotud rohkem vastusurvega kui traditsioonide kindlal lähtelisel baseeruva ja sellest selgeid suundi nähtava eneseväljendusega. Vähemalt esimesil koosolekuil tundus mulle, et sihtisid otsisklev tegevuskava kannatas kõige rohkem mitte sihtide segasuse, vaid kindla lähtebaasi puudumise all.

Võib-olla et ma olukorda õieti ei hinda ERK'i suhtes, missugust organisatsiooni ma mitte ligemalt ei tunne, kuid näib osalt, et ka sel organisatsioonil pole küllaldast positiivse rahvusliku enesetunde energiat mootoris panna.

Meil on aga üks suurem rahvusliikumine, mida harilikult ei võeta mitte sellena, vaid klassifitseeritakse riiklikuks poliitiliseks nähteks, mis aga ainukesena on teadliku kindlusega püüdnud enesele omaks võtta kindlalt meilise eesti ajaloolisele traditsioonile põhjendatult aluse.

See on meie vabadus-sõjalaste liikumine.

Vabadussõjalaste liikumine on omaks võtnud selle heledama ajastu meie rahvusajaloost, mille üle on autorid ja kirjastused enamvähem ühel meel selles mõttes, et ta näitab eesti rahva positiivset võimet ja kõlbab seega traditsioonina ning õpetliku näitena ka rahvusliku enesetunde ja eneseuhkuse tõstmise vahendiks.

Oma ideoloogiliselt aluselt ei olegi vabadussõjalaste liikumine niipalju riiklik kui rahvuslik nähe. Kindral Põdder, selle liikumise tähtsamaid esimesi juhte ja lõpuni kaasatöötajaid, veel oma surivoodil rõhutas viimases kirjutuses, et „vabadussõjalasi ei seo mitte elukutse, vaid idee.“

Vabadussõjalaste kongresside poolt vastu võetud resolutsioonide ektsraktis on sõnastatud, et vab.-sõjal. liikumine võitleb eesti rahvuse tervikluse eest, kusjuures

rahvuse ideed loetakse teadlikult kõrgemaks riikluse mõistest,

mis on vaid rahvuse eneseteostamise, kuigi kõrgemaid vorme.

Nende ridade kirjutaja ülesanne ei seis mitte püüdes vab. sõjalaste ja meie teiste rahvuslust-taotlevate organisatsioonide programme analüüsida, kuigi sääraste üldsünnaliste voolude iseloomustav objektiivne kaalumise oleks omaette tänuväär töö, kuid ma tahaksin käesolevaga juhtida tähelepanu sellele, et meie rahvusliikumiste ulatuste ja sihtjoonte selgitamise, kui ka üksikorganisatsioonide püüdede

ühiseks jõuavalduseks

sulatamine on säärane ajalooline paratamatus, millega meie ei tohi mitte hiljaks jääda teiste rahvuste vahel, sest olukord on kujunemas uuesti Vabadussõja-aegseks, nii et meil nii majanduslikul — kui kultuuri-rindel tuleb võidelda rohkem kui ühe vastasega.

Ja võib-olla on siin vab. sõj. õigus kui nad nõuavad, et see võitlus peab saama läbiviidud meie Vabadussõja eeskujul, kus ilmnis eesti rahvuse tervikluses peituv jõud, ja kus noored koolipoisid ja üliõpilased kirjutasid meie ajaloo kaunima peatüki — Vabadussõja ilusamad leheküljed.

On näha, et kõik meie rahvuslike sihte taotlevad organisatsioonid lähevad välja eesti rahva tervikluse ja ühtluse ideest. Oleks aeg, et ka meie rahvusliikumised saaks terviklikuks ja ühtlaseks rahvusliikumiseks, et meie suudaksime täita oma ajaloolis-geopoliitilist ülesannet, mis meile on seatud kahe maailma — lääne ja ida — vahel, mitte ainult selleks, et ennast ainult säilitada, vaid ka et enese rahvust teostada.

Juhan Libe

M. J. Eisen esimesi rahvusliku suuna taotlejaid eesti üliõpilasorganiseerumises.

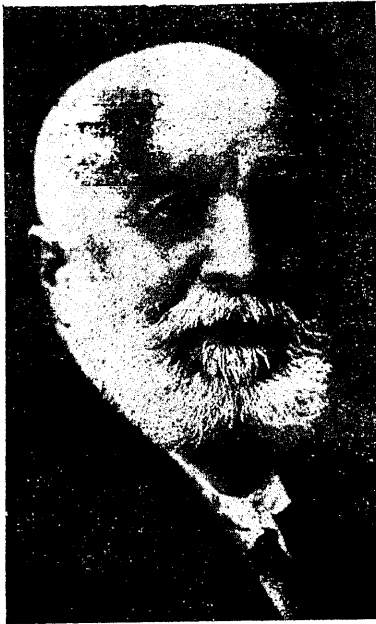
Märkmeid tema 75. a. sünnipäeva puhul.

Mathias Johann Eisen on läbi käinud Eesti vaimlise sünni ja kujunemise mitmekesise ajastu, olles sellega seotud pidevalt ja aktiivselt. Nii kehastab tema isik üht osa eesti vaimlise elu ajaloo. Ta laialdane tegevus ja mõju haarab ka eesti akadeemilisi alasid ja eesti üliõpilaskonna arengut.

M. J. Eiseni tegevuse noorusperiood langeb eesti üliõpilasorganiseerumise otsimisajastusse — aega, millal pidi leitama vorm ja sisu eesti avalikule rahvuslikule üliõpilaselule. See aeg oli üldse seadnud eesti haritlaskonnale, eriti ka akadeemilisele ringkonnale ülesande lahendada rahvusliku kultuuri loomise küsimuse. M. J. Eisen andub täie innuga selle ajastu vaimule ning probleemidele ja rakendub vastavasse tegevusse.

1879. a. astudes ülikooli, liitus ta organiseerumispüüdlikkude eesti rahvuslike üliõpilastega, kes tollal taotlesid seadusliku organisatsiooni õigusi (korporatsioon ehk osakond „Vironia“ asutamispüüded), kuna möödunud ühe organiseerumis-aastakümneni jooksul oli juba omavahel küllaltki suudetud koonduda. Organisatsiooni legaliseerimine soovitud kujul (korporatsioon „Vironiana“) aga ebaõnnestus ja tegelased — mõnikümme eesti üliõpilast — loobusid senisestki omavahelisest koondisest. Eesti akadeemilist elu oli nii tabanud oluline kriis: puudus organisatsioon, seega ka polnud võimalikud rahvuslikud, kui olemuselt sotsiaalsed ühistaotlused.

Eestluse tulesäde aga ei kustunud täiesti. Vaheaja järele lööb see uuesti leegitsema. — Grupp rahvuslike üliõpilasi, nende hulgas osa endiseid korporatsiooniasutajaid, otsustas organiseeruda ükskõik mis tingimustel.

1883. a. I semestril asutati „Eesti Üliõpilaste Selts“ (kinnitatuna ülikoolivalitsuses) ja sellega oli eesti üliõpilasorganiseerumise mõte päästetud. Kahesku asutaja üliõpilase hulgas oli ka M. J. Eisen ühes ajastu silmapaistvate rahvuslaste F. W. Ederbergi, A. Mohrfeldti ja W. Reimaniga. Selle generatsiooni ülesandeks sai uue organisatsiooni nii väline kindlustamine ning arendamine, kui sisevaimlise mõtte andmine, mille alusel võiks sündida kogu eesti üliõpilasorganiseerumine tulevikus.

Eesti üliõpilaskonna ajakohane kõrgem eesmärk tol ajal pidi olema eestilise üliõpilasideoloogia ja vastava üliõpilastüübi loomine.

Selle loomingu jaoks materjali saamiseks pöörduti olevate rahvuslike varade poole. Mis oli olemas eesti rahval — maarahval, mida võis tarvitada uue vaimlise kultuuri loomiseks!? Ja ometigi evis ta teatud vaimlisi väärtusi, varasid ja

nende kogumise ep tegidki rahvuslikud üliõpilased oma ülesandeks, et seda ümber töötada kõrgema kultuuritaseme tarvis.

M. J. Eisen, kuuludes EÜS-i asutajate ja rahvuslikult meelestatud üliõpilaste hulka, oli esimesi, kes asus rahva vaimuvarade kogumise ja ümbertöötamise tegevusele — üldse eestiliste kultuuriväärtuste soetamisele. Niisuguseks tegevuseks olid tal soodsad eeldused, kuna ta oli pärit eesti õpetajaperekonnast, kus maksid teatud rahvuslikud traditsioonid ja seega nagu juba sündides kandis eneses eesti vaimu idusid; samuti oli ta kasvanud kokkupuutes rahvaga ja tundis juba lapsepõlves tugevat kalduvust kõige rahvapärase vastu.

Seejuures M. J. Eisen evib isiklike nüansse ja temas jõuavad täiuslikkusele aja vaimu teatud jooned.

Tema rahvuslus on ehtsamat, algupärasemat laadi. See tuleb isiku sisemusest, on nagu juurde sündinud ja seepärast puudub tal tugevam poseeriv, ilutsev, siit edasi — tunduvam romantiline või sentimentaalne-traagiline motiiv, mis tihti nii omame M. J. Eiseni kaasaegsele. Talle on tehtud etteheiteid kuivuse ja ta luule lahjuse pärast, ent sel puhul peab silmas pidama tema seda mainitud joont. — Sellele loomulikule rahvuslikkusele, mis M. J. Eiseni seisukohalt on nagu iseenesestmõistetav ja millega ta ei kipu uhkeldama, seltsib avar rõõmsameelsus, optimism. M. J. Eiseni vaimus ei ole saksa buršikositeeti, sensuaalset tunglemist ega ilutsemist, samal ajal aga see ei ole elupõlglik-asketlik, vaid täiesti elurõõmus, mis puhuti lööb mänglema ja vallatlema. Tema elurõõmsus on vaba alamt liiki sensuaalsusest ja tugib ainult vaimlistele elemen-

Ü. S. Raimla 10-aastane.

Raimla, Ülikooli Valitsuse poolt registreeritud 22. septembril 1922, seega tegelikult juba astunud üle 10. aasta läve, pühitseb mõningail põhjusil oma röömupäeva alles 29. oktoobril. Tagasi vaadates sellele lühikesele, organisatsiooni elus siiski märgatavale ajastule, võib küllaltki selgesti märgata Raimla pere ühisel arusaamisel ja tahtmisel seltsi siseelu rakedust sõpruse, töö ja kasvatus teenistusse, lootes selle kaudu kaasa aidata kodumaa hääkäekäigule. Tähendab ju nimi Raimla kohta, kus välja raiutakse, tahutakse, ja seda on Raimla püüdnud — välja raiuda ja tahuda tulevasi eesti haritlasi.

Et see töö lühikese aja jookul tulemusi on annud, siis pole siin ka tähtsusetu asjaolu, et Raimla võrsus E. Ü. S. Ühendusest. Seega olid asutajad juba varem organiseeritud, mis mitmeti kasuks oli Raimla kujundamisele, ehk küll võrreldes E. Ü. S. Ühendusega asuti mitmeti erinevatele radadele.

Kogu tegevusaja kestel on Raimla püüdnud asutamisel püstitatud alustel püsida, selleks alati kontakti pidades vanemate kogu (vilistlased ja va-

nemad kaasvõitlejad) kaudu seltsi asutajatega. Raimla hindab ühtlaselt oma liikmete välist kasvatust ja vaimlist arendamist. Selleks on loodud kaks vanamehe instituuti, kelle ülesandeks eriti noorte kasvatamine, nende juhtimine välise kasvatus nõuete täitmisele ja referaatide kaudu ilmavaatelistele ning teiste ülikooli töös kõrvalejäävate küsimustega tegelemisele, sealjuures alati rõhutada üksteise mõistmist ja üksteise vaadete austamist. Selle tõttu on Raimla lühikese aja jookul suutnud ühiseks sõbralikuks pereks koondada hulga (momendil 80 vil. + 87 ksv.) ilmavaateliselt siiski erinevaid akadeemilisi kodanikke.

Kasvatamine ja arendamine pole piirdunud ainult noorliikmetega, vaid seda on jätkatud ka tegevliikmetega. Vastavalt sellele on tegevuskavas alati olnud referaat-, vaidlus- ja muusikaõhtuid, milledele värtuslikku lisa pakuvad vilistlaskonna igakuistel klubiõhtuil esitatavad ettekanded mitmesugustelt aladelt. Meid pole vilistlased mitte seevõrra materjaalselt toetanud, kui just õhutanud ja juhtinud tööle, mis vast kõige selgemini nähtub auhinna-

tööde kirjutajate kui ka ülikooli lõpetajate iga-aastases arvustikus.

Kuid oleme vajanud ka röömu ja puhkust vahelduseks tööle ja seda oleme alati leidnud kas teelauas istudes ehk mujal koos lauldes, pidutsedes ja sportides.

Nagu oma siseelus, nii oleme ka püüdnud algusest peale üliõpilaskondlikus tegevuses esineda leplikult ja teisi hindavalt, mõistes, et ühistele sihtidele viivad meid mitmed teed. Tahame seda teha ka tulevikus.

Siinjuures ei taha me hinnata endid ega teha mingeid töökokkuvõtteid, kartes eneste ülehindamist, seda nii tavalist ja teiste mitte-küllaldasest tundmisest tingitud paratamatut puudust.

Meie kodumaa raske olevik aga kohustab meid kõiki ühiselt tulevastele raskustele vastu minema. See on aga võimalik üksteist tundes ja üksteist hinnates. Selles mõttes tervitab Raimla oma 10. aastapäeval kõiki kaasvõitlejaid teistes organisatsioonides ja loodab, et tuleviku meid kõiki üksteise mõistmiseks terviklikuks eesti üliõpilaskonnaks ühendab.

E. Kurema.

tidele. — On iseloomustav, et M. J. Eisen oskab ühendada karskust mängleva eluröömuga ja hea ladusa seltsimehelikkusega. Siin asub tema omapärane joon. — Olgu lisatud, et niisugune M. J. Eiseni poolt arendatud üliõpilasvaim on tugevalt kindlustatud vene raskepärasuse, liihingelisuse ja poliitilisuse vaimu vastu, mis on üritanud kestvaid rünnakuid eesti üliõpilaskonna vallutamiseks.

Sellisest üldisemast ideoloogilisest aluspinnast ja mainitud individuaalsetest kalduvustest

kasvavad välja M. J. Eiseni üksikharrastused.

Juba kooliõpilasena tegeledes rahvuslike küsimustega, andub ta üliõpilasena suure innuga rahvuslikule asjale, nii et on arvatud, see on seisnud tal küll rohkem esiplaanil kui ametlikult tarvilik stuudium. EÜS-i esimese raamatukoguhoidjana mitme semestri kestel (seejuures raamatukogu on asunud tema korteris) pani ta aluse eesti raamatute kogumise mõttele, samal ajal ise olles haruldaset produktiivne uute raamatute kirjutamisel. Tema üldiselt tun-

tud folkloristlik tegevus manab esile selle mütoloogilise haldjate, jumalate, vaimude, puukide ja teiste muistsete olendite maailma ja selle vanasõnade, muinasjuttude, ebausukommete ja rahvamõistatuste rahvusliku vanavara, mis võis olla ja on allikaks ning inspiratsiooniks eesti haritlaskonnale omakultuuri-paleuste otsingutel, samal ajal ka äratuseks laiemale rahvastikule üldse.

M. J. Eiseni folkloristlikud huvid viisid ta hõimumõttele ja temast saab esimesi innukamaid soome-sõpruse õhutajaid ja seda

Cand. rer. pol. Endel Kõstner.

In memoriam.

Pühapäeval, 9. oktoobril asetati 25. juulil s. a. Münchenis surnud cand. rer. pol. Endel Kõstneri põrm — urn tuhaga — Tartu Maarja kalmistule kodumaa mulda. Peatume sel puhul väheks selle töömehe vaevarikka elukäigu juures.

E. Kõstner sündis Tartus 30. juulil 1903. a. Õppis Tartus vene Aleksandri gümnaasiumis, hiljem iseseisvuse ajal Hugo Treffneri gümnaasiumis. Viimase lõpetas 1922. a. kevadel cum laude. Sama aasta sügisel astus Tartu Ülikooli matemaatika teaduskonda, ühtlasi organiseerudes korp. Fraternitas Estica'sse. Võttis täie innuga osa viimase eluavaldusist, olles aktiivsemaid ja juhtivamaid liikmeid. Alul raamatukogu juhataja, siis 1924. a. I sem. peale eestseisuse liige ja 1925. a. I ja II sem. ning 1926. a. I sem. korporatsiooni esimees. Mitte ainult korp'i sisemise elu korraldamisega ja juhtimisega ei piirunud ta, vaid sama huvi ja armastusega oli ta tegev nii Eesti Korporatsioonide Liidus, kui ka kõigis üld-üliõpilaskondlikes üritusis. Oli Üliõpil. Edustuse liikmeks — „Üliõpilastele“ toimkonnas ja Edustuse abiesimeheks. Võttis agaralt osa kaitseliidu loomisest...

Kuid siis tuli järsk pööre. 1926. a. aprillis lahkus ta Tartust ja asub A. Humboldt'i stipendiaadina Göttingeni, sealsete ülikooli matemaatikat õppima. Stipendium lõpeb ühe aasta pärast ja siis näeme teda semestri vaheajal jälle Tartus, kuid viivuks — töö Göttingenis tiivustab edasipüüdjat teadusejüngerit õpingu jätkamisele ja

rahvuslikult kujundavaid noori jõude ja loonud nii mõnesuguseid traditsioone eesti üliõpilaste tegevusele.

Praegune üliõpilaskond oma arenguloo seisukohalt, pidades M. J. Eiseni (Mathias Johann Eiseni) üheks oma suunaandjaks ja mõttestajaks ja kandes eneses kahtlemata tema eripärase vaimu sugemeid või selle edasiarendusi, võlgneb talle tänu kui eesti algupärase mõtte maailma ühele silmapaistvale ülesehitajale.

V. Juhanson.

aineliste raskuste peale vaatamata sõidab ta paari kuu pärast Müncheni, et sealses ülikoolis õpingut jätkata. Teaduslik töö läheb temal lodusasti, kuid aineeline kitsikus ja muud mured murravad mehe hinge ja tervise. Endine häätujuuline, elurõõmus, optimistlik töömees on muutunud saatusest vintsutatud ja elust pettunud pessimistik. Tervis läheb ikka halvemaks — tbc närib kopsude kallal ja et katsuda ennast päästa, katkestab ta õpingud, mis lõpule jõudmas, ja suundub 1930. a. augustis Helveetsiasse — Agra sanatooriumi. Kolmekuulise sealviibimise järele paraneb tervis sedavõrt, et ta võib Müncheni tagasi sõita ja oma ülikooli-töö lõpule viia. 1931. a. kevadel lõpetab ta Müncheni ülikooli cand. rer. pol. (Dipl. Volksw.) astmega ja asub kohe doktori väitekirja valmistamisele. Sellega pea lõpul olles, tabab teda uus hoop — kurgutiisikus viib ta voodi aprilli alul s. a., kust ta enam omal jõul ei tõuse. 25. juulil s. a. suleb ta jäädavalt silmad Müncheni Schwabingeri haigemajas, kaugel omakseist ja sõbrust — võõraste inimeste keskel.

Prof. Adolf Weber, kelle juures kadunu väitekirja valmistas, soovib E. Kõstnerile peatset paranemist, ühtlasi andes valminud väitekirja kohta väga häa hinnangu.

Raudse tahtejõuga rajas ta enesele teed, võites kõik takistused ja olles sihile nii lähedal, pidi alistuma... saatuse ironiale.

Endel, Sa olid hää, südamlilik kaasvõitleja ja sõber. Sa olid meile eeskujuks oma töökuse ja visadusega — sellisena jääb Sinust kustumata mälestus Fraternitas Esticale ja kõigile, kes Sinuga kokku puutusid ja koos töötasid.

Tartus, 7. okt. 1932.

Elmar Sepa.

nimelt maade akadeemilistes ringkondades. Samuti on ta sidet otsinud teiste hõimurahvaste, nagu karjalaste ja vepslastega. Ka need hõimuharrastused kuuluvad tema rahvuslike kude hulka.

Kuid M. J. Eisen, lahkunudki üliõpilaspõlvest, jätkab vilistlasena oma lemmiktegevust endises suunas, võib öelda, harva esineva nooruslikkusega ja jääb alatiseks kontakti üliõpilastega. Aga tähtis on juba suunaandmine: ta on pannud liikuma talle eriti omistatavas vaimus ja sihis

Paar mälestussõna Ferdinand Lambertile.

Ülikoolile ja üliõpilaskonnale tähendas see suurt kaotust, kui mõni päev peale juubelipidustuste saabus kurb teade: ülikooli sekretär Ferdinand Lambert on surnud. Kuigi raskekujuline südamehaigus oli kadunule pikeemat aega meelehärma tegemas ja juubelikorralduste kurnav töökoorem omalt poolt tõbe aitas suuresti süvendada, ei julenud siiski keegi karta nii rutulist lõppu.

F. Lambert ise vähemalt hoidis enese kuni viimaste päevadeni rõõmsa ja heatujulisena, nagu alati. Nii nägid kolleegidki ta haiguses üleminevat, varstimõõduvat tõvehoogu.

Aga 6. juulil sai haigus siiski lõpliku võidu.

Ülikooli sekretär on juba oma ameti poolest see lüli ülikoolis, kes vahetumalt puutub kokku kõigiga, kel vähemalgi määral tegemist ülikooliga. Nii oli ka F. Lambert kogu üliõpilaskonnale tuntud. Aga see polnud ainult puht ametialaline kokkupuutus, mis tegi kadunu populaarseks ning lugupeetuks. Kandvamaks mõjundiks oli siin kahtlematult see soe ja südamlük suhtumine kõigisse, heatahtlikkus tillukeste ja suurte hädapalvete vastu, vastutulelikkus ka selle vastu, kelle ülesastumine näis olevat ilmselt tülikaski.

Oma hea tuju ei kaotanud F. Lambert kunagi.

Seetõttu oli täiesti põhjendatud üldine kõnekäänd, mis ülikooli seinte vahel tihtigi liikus: „Meie sekretäriil on kuldne süda.“ Tolle kuldse südame värske mälestus liigub praegugi veel laiaades akadeemilistes ringides ja sünnib igaühte valusale seisakule, kui tuleb astuda sinna tuttavasse nurgatuppa ülikooli sekretariaadis.

Ferdinand Lambert †

F. Lambert sündis 6. aprillil 1889. a. Peterburis. Sealt siirdus perekond varsti Tartu, kus mõõdukul L. lapsepõlv. Kuna lesel emal oli neli last, siis polnud see lapsepõlv just kõige roosilisem. Aga ilusad mälestused on kadunud sest ajast siiski, eriti hindavalt tuletat ta meele oma ema: „Emal polnud meiega kerge — seda enam püsib ta ilusa kujuna mu silmis ja mu mõtted kiinduvad temasse alati suures hardumuses ja tänutundes.“

Alghariduse sai L. linna algkoolis ja 4-klassilises linnakoolis, mille lõpetas segastel aegadel tekkinud õppeseksaku tõttu eksternina 1905. a. Ja juba järgmisel aastal astus ta kantselei-ametnikuna Tartu ülikooli teenistusse. Igatsused ja soovid käisid küll suurema hariduse järele, kuid emale käis edaspidine koolitamine üle jõu. Tuli asuda paratamatult igapäevast leiba teenima.

See leivateenimine polnud kerge. Päevastest töötundidest ei jätkunud, tuli õhtud ja pooled ööd appi võtta. Hoolsa ametnikuna

äratas L. peatselt tähelepanu ja varsti määrati ta ülikooli sekretäri abiks.

Hariduse puudus andis end aga tunda ja nii asus L. ettevalmistusele küpsuseksami teostamiseks. See töö jäi aga pooleli, kuna tuli vahele maailmasõda, mis tõi kaasa segavad ja rahutud ajad, kus ei saanud mõeldagi järjekindlale tööle.

1916. a. avati Permis iseseisev ülikool Peterburi ülikooli osakonnana. Sealt tuli L. kutse, asuda uue ülikooli valitsuse ja üliõpilasasjade sekretäriks. Silmaspidades asjaolusid, et Tartus iseseisvemale kohale pääsemiseks oli vähe lootusi ja et Tartu ülikooli evakueerimisega niikuinii oleks tulnud ära sõita, võttis L. ettepaneku vastu ja sõitis 1916. a. Permi.

Seal elas kadunu üle elamusrikkama ja ühtlasi ohtlikuma ajajärgu oma elust. Revolutsiooni ja kodusõja keerises tuli sageli surmale silma vaadata, põranda all ja metsades elada. Aga saatuskäsi oli õnnelik ja 1920. a. õnnestus tal pääseda tagasi kodumaale.

Tartusse asudes sai ta varsti koha Tartu ülikooli, mis vahepeal oli muutunud eesti kõrge-õppeasutiseks. Siin töötas ta alul teaduskondade asjaajajana ja 1921. a. peale ülikooli sekretärina. Ühtlasi avanes nüüd võimalus oma kauaaegset unistust — hariduse täiendamist — teostada ja peale usinat tööd lõpetas ta Tartu õhtuse gümnaasiumi 1930. a. Samal aastal astus ta ülikooli õigusteaduskonda ja ühtlasi Eesti Üliõpilaste Seltsi liikmeks.

Suur töömees ja hea inimene — niisugusena jääb Ferdinand Lambert kauaks Tartu akadeemiliste ringkondade mälestusse.

Rich. Janno.

Stud. Antti Sovijärvi.

Korp. Sakala stipendiaat. Hämäläis-Osakunta liige.

Stud. Toivo Nurmi.

EKL'i stipendiaat. Savolainen Osakunta liige.

VI Soome-Eesti Üliõpilaspäevad.

Kui Suomi-laev seekord saabus Tallinnasse üliõpilaspäevale, tõi ta endiste sadade asemel ainult viiskümmend külalist. Ometi oli kogunenud sadamasse endise pidulikkusega ja endisel hulgal vastu võtma tuttavaid ja sõpru. Tallinlaste tervitussõnadele vastas Helsingi Üliõpilaskonna esimees: „Meie tuleme seekord väikese hulgaga. Kursiraskused on hoidnud tagasi neid paljuid, kes täna mõttes meiega on kaasas. Kuid meie tuleme samade sõprustunnetega ja sama soojade tervitustega, kui varemmail aastail.“

Kes võikski kahelda selles sõpruses, kui üliõpilaspäevast osavõtjate esirinnas astus laevalt maha meile Tartus õppejõuna tuttavaks saanud ja lugupeetud prof. Cederberg; või kui nii veendunud hõimusõbrad, kui tohtori A. Valle ja vil. O. Leesment võtsid endise innuga osa üliõpilaspäevist ja süvendasid endiseid sidemeid. Soomest oli saabunud rida vanema üliõpilaspõlve esindajaid ja üliõpilaskonna juhtivaid jõude.

Mis puutub üliõpilaspäevade kavasse, siis teostus see täies ulatuses, vaatamata vähesele osavõtjate hulgale. Ingeri ja Kohtla retk andsid omaette lisa ja see lisa oli osavõtjate muljete järele küllaltki paljupakkuv. Ingeri retk, milline teostus suure hõimuvaimustuse tähe all, tõi üliõpilaspäevade sisusse lisanduse, mis omakorda seob kahe maa üliõpilaskonda.

Seekord oli esmakordselt läbi viidud jaotus huvirühmadesse. Võib esi-

meste kogemuste järele peaaegu öelda, et see võte on õnnelik. Väikeste gruppide retked Kastre-Peravalla metsadesse ja Kohtla kaevandusse aitasid kahtlemata rikastada kava ja võimaldasid väikeselgi osavõtjaskonnal kokkupuuteid mitmekesiste aladega ja ringkondadega.

Ka teoreetilisele osale oli seekord tahetud anda ruumi. Juba Tallinna raekojas täiendati vaatlusi teoreetiliste ettekannetega ja Tartus kuulati üliõpilasmajas kohvil ära kaks pikemat ettekannet (mag. Aaviku ja ksv. Paasi). Põllumajanduslikud ettekan-

Hõimusõpruse

ded Luunjas jäid ära, kuna seal viibimine osutus liialt lühiajaliseks. Kohviaeg üliõpilasmajas kujunes meeleolukaks, kuid üliõpilaspäevade meeleolukamaks osaks võib kahtlemata pidada väljasõitu Luunjasse sõjalaeval. Ilmgi oli eriti soodus. Sellel retkel oli rõõmu ja laulu, oli palju osavõtjaid. Ainult aega oli vähe, nagu tavaliselt üliõpilaspäevil.

Üliõpilaspäevade pidulikus osas kujunes eriti hoogsaks Tallinna akadeemiline õhtu, kuigi seal oli naiskaasvõitlejaid vähe. Tartu üliõpilasohtu kannatas väikese väsimuse all.

Organisatsioonide küllastamise võimalus oli ainult ühel õhtul, kuid küllastati mitte üksi sõpruslepinglasi. Ametlikele esindajatele oli korraldatud ringkäik organisatsioonidesse, kusjuures küllastati kõiki organisatsioonitüüpe. Samuti üldiseks kujunes ärasaatmine jaamas. See oli sõprade ärasaatmine.

Veel tahaks ära märkida ühte osa üliõpilaspäevast, nimelt ametlikkude esindajate tööd. Ametlikkude esindajate koosolekuile on ette heidetud paberlikkust ja eluvõrsust. Seda nad seekord ei olnud. Töökoosolekud ei teinud ühtegi uut resolutsiooni, ei loonud uusi kavu. Kaaluti ja sõeluti, mis senisest on tehtud või tegemata; kurdeti ükssteisele takistusi ja otsiti teid. Kõige juures seal kõneldi ühist keelt ja otsekohest keelt, ka kõgehellemais küsimusis. Tõsteti ingerlaste ja Helsingi eestlaste küsimus ja tunnistati need ühiseks tööalaks.

6. üliõpilaspäevad olid ilmelt mitmeti erilaadsed: vähema pidutsemisega, suurema tihedusega ja paraku väikese osavõtjate arvuga. Need päe-

Soome ja eesti kaasvõitlejad Luunja sõidul 25. sept.

tähe all.

vad kandsid ilmet, mis neile andsid mõlemi rahva tänapäeva olud ja mõtleviis; olid ainult hoogsamad ja lootusküllasemad, kui viimane. Nad olid tööpäevad eelkõige, kuid olid ka sõpruse päevad. Ja lõppesid jälle liig ruttu. Lõppesid teatega, et tuleval sügisel Helsingis peetakse 7. Soome-Eesti Üliõpilaspäevad.

Hõimupäevad Tartus.

Hõimupäevade puhul korraldas Akad. Hõimuklubi Aia tänava suures auditooriumis hõimuaktuse, milline kujunes rohkearvulise osavõtu ja sisuka eeskava tõttu õige meeolurikaks. Aktusel müüdi hõimumärke.

Avasõnad ütles hõimuklubi esimees ksv. E. Roger. Prof. M. J. Eisen kandis ette tervituse hõimudele, milline kuulati ära rohkete kiiduavaldustega. Prof. J. Uluots pidas päevakohase ja huvitava peokõne. Kõneleja käsitles maailmalise rahupolitika seisukohalt soome ja eesti hõimu ülesandeid ja rõhutas nende hõimude omapärase kujunemise vajadust. Soome stipendiaat, ksv. A. Sovijärvi kõneles pärissoomluse liikumisest ja võitlusest rootsluse vastu Soomes. Kõnedega vaheldusid lauluettekanded Akad. Meeskoori ja korp. Filiae Patriae kvarteti poolt. Soome rahvalaule kandis ette soome lauljanna pr. Parrot-Milk. Aktus lõppes ühislauluga „Eestimaa mu isamaa“.

Hõimupäevadest Helsingis.

Möödunud hõimupäevad Helsingis, 15. ja 16. oktoobril olid üheks tun-

Stud. Hulda Konturi.
EÜS'i stipendiaat. Etelä-Pohjalainen
Osakunta liige.

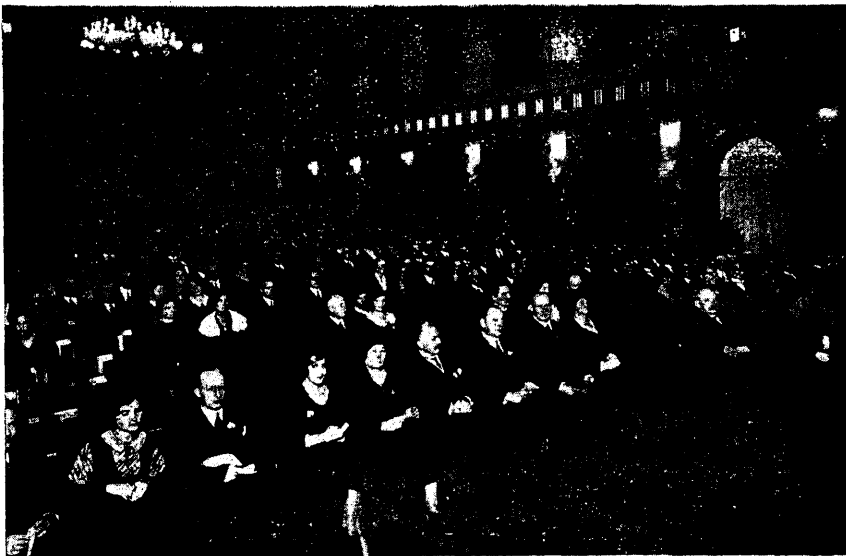
nistajaks soomlaste aatemeelsusest hõimutöö alal. Esmajoones peab mainima akadeemilist peret, kaasvõitlejad, kes ülirohkel arvul alates 15. okt. varasest hommikust kuni järgmise päeva hilisõhtuni karkikorjandusest osa võtsid, mis tahab vaid viibata sellele huvile asja vastu, arvamata kõik muu, otsekohe mittenäiv töö kogu nendeks päevadeks. (Muuseas mainitagu, et neil org-ide poolt pole kohustuslik osavõtmise korjandusest.) Kui aga igal tänaval liikusid kümned „valge-mütsi paarid“,

Mag. Gunvor Löppönen.
Rügistipendiaat. Viipurilainen Osa-
kunta liige.

müütades kolme riigi lipuvärvides (Soome, Ungari ja Eesti) kimpukõidetud rinnamärke, siis on see küllalt selget keelt rääkiv tõsiasi, et soome kaasvõitlejad ei ole hõimlased ainult peopäevadel.

Hõimupäevade tuuma moodustas Vanas Üliõpilasmajas korraldatud aktus. Sellest võttis osa Soome president, Eesti, Ungari saadikud, palju teisisi diplomaatilisest korpusest, hulk ülikooli õppejõude, arvamata hulk kaasvõitlejaid ja publikutki. Hõimupäevade tegelikkudeks korraldajateks üldiselt, kui ka aktusel olid: Suomalaisuuden Liitto, Akateeminen Karjala-Seura, Naisylioppilaitten Karjala-Seura, Akateeminen Heimoklubi ja Heimojärjestöjen Keskusvaliskunta. Sisuliselt oli aktuse-kava eest väga hoolitsetud. Aktus algas Walge-Kaardi orkestri avamänguga, mida juhatas kapelm. hra L. Linnala. Avakõne pidas hra mag. Vilho Helanen, mis oma lühidusele vaatamata haaras terve hõimutöö mineviku saavutused ja tulevikugi kavatsused. Lauljanna Tuoni Elmgren laulis ungari, eesti ja soome rahvaviise, viiulikunstnik Sulo Hurstinen mängis samuti hõimlaste rahvaviise, mis kutsusid esile tormilised kiiduavaldused. Pr. Olga Poppiuse deklamatsioon „Kalevalast“ leidis väärilist hindamist, koorilaule „Kansalliskuorilt“ hra mag. Armäs Maasalo juhatusel nõuti peale kavas ettenähtute mitugi. Prof. E. N. Setälä peokõne „Sammon murusia Suomenlahden eteläpuolella“ kuulati huviga. Aktus lõppes Soome riigihümni laulmisega.

Hõimuaktus Helsinki Vanha Ylioppilastalo's 16. okt. s. a.

Korp. Leola 12-aastane.

16. oktoobril s. a. pühitses Tallinna Tehnikumi vanim korporatsioon „Leola“ oma 12-dat aastapäeva. Kaksteist aastat tagasi astus kokku grupp end. Riia ja Peterburi politehnikumide üliõpilasi mõttega asutada Tallinna Tehnikumi juurde korporatsioon, kes taotleks rahvuslikke sihte ja oleks koondiseks enesearendamisel kõigi kultuuri avaldistele rahvuslikus vaimus ja selle liikmeteks võivad olla ainult eestlased. Asutamiskoosolek peeti 16. oktoobril 1920. a. Alguses tuli võidelda noorel organisatsioonil suurte raskustega. Raskusi tegi soodsate ruumide leidmine Tallinnas, kuna korteri kriis sel ajal criti akuutne oli. Samuti puudus vilistlaspere täiesti.

Hiljem paisus korp'i tegevus, liikmete arv tõusis, tekkis vilistlaskogu. Vaatamata üliõpilasarvu vähenemisele Tallinna Tehnikumis, on korp. Leola

Korp. Leola esimees Villiam Kaasik.

liikmete arv tõusnud viimastel aastatel. Praegune liikmete arv ulatub 60-ni. Selle aja kestel on korp. Leola elanud kaasa

kõigile Eesti, eriti aga Tallinna elu-avaldistele. Tuleb mainida, et pea kõik asutajad liikmed olid kaasa teinud Vabadussõja võitlused. Peale 1. detsembri mässu 1924. a. oli korp. Leola üks esimestest, kes tervikuna astus kaitseliidu ridadesse, olles seal praegu aktiivne. Möödunud aastal peeti korp. Leola ruumes Tallinna akadeemilise rahvuskubi asutamiskoosolek, mille liikmeteks praegu pea kõik leolased. Samuti on korraldatud Leolas, kui vanemas organisatsioonis, Tallinna Üliõpilaskonna poolt mitmed vastuvõetud väliskülalistele. Aastapäevadest on osa võtnud Soome politehnikumi üliõpilaskonna esindajad, kelledega läbikäimine eriti tihe on.

Usume, et ka järgnevail aastail korp. Leola suudab kujundada vaimulaadilt tänapäeva nõuetele vastavaid tehnilise haridusega intelligentsi.

Üliõpilaskonna Töbüroo.

Töbüroo organisatsioonist, lähemaist kavatsusist ja praegusest tegevusest.

Mitmes eelmises Üliõpilaskonna Edustuses on olnud juttu ja kaalumisi uute toimkondade asutamisest, millised oleksid tarvilikud ja kasulikud üliõpilaskonnale. Mõned niisugused toimkonnad on tegevust alustanud, nagu kirjastustoimkond. Asutamata seisid aga aastaid haigekassa ja töbüroo. Kuigi haigekassa küsimust, küll mitte eri toimkonna näol, oli juba eelmiste aastate jooksul edendatud, nii põhikirja väljatöötamise kui ka vastava fondi loomisega. Kui läinud kevadel XI Edustus kokku astus, siis nimetatud toimkondade küsimus tõsteti jälle päevakorra. Moodustati vastavad toimkonnad ja peab konstaterima, et need toimkonnad on asunud tõsiselt tööle.

Töbürood juhatab juhataja ühes abiga.

Nõuandva asutisena on Töbüroo juures ette nähtud nõukogu, kuhu kuuluvad: Üliõpilaskonna Töbüroo juhataja, Tartu Linna Töbörsi ju-

hataja, üks Ülikooli esindaja ja üks Tartu Kaubandus-Tööstuskoja esindaja.

Töbüroo on siiaajani loonud lähedased sidemed Tartu Linna Töbörsiga, Eesti Statistika Keskbürooga, kesk- ja algkooli juhatajatega, Tartu Kaub.-Tööstuskojaga, ministriumidega ja omavalitsusasutistega. Kõigilt eelpool nimetatud asutistelt on loota abi- ja tööpakkumisi. Eriti heatahtlikult suhtuvad Üliõpilaskonna Tööbüroosse Tartu Linna Töbörsi juhataja ja Eesti Statistika Keskbüroo. Tartu Linna Töbörsi juhataja on annud üht-teist näpunäidet Töbüroo organiseerimises. Samuti, vajaduse korral, võtab ta töösse Üliõpilaskonna Tööbüroo registreeritud üliõpilasi.

Stat. Keskbüroo tuleb samuti vastu meie soovidele. On nimelt kavatsus korraldada üldine ankeet üliõpilaskonnas, andmete saamiseks Eesti üliõpilasest, tema majandusli-

kust, vaimlisest, perekondlikust jne. seisukorrast. Siiaajani puuduvad täielikult sarnased statistilised andmed. Teistes riikides on see asi palju paremini juba korraldatud. Neid andmeid vajab ka Statistika Keskbüroo. Vastavate läbirääkimiste põhjal, Statistika Keskbüroo on nõus nende andmete süstemaatilise läbitöötamise jätma Üliõpil. Tööbüroo kätte. Selleks on Stat. Keskb. eelarvesse võtnud 2500 kr. ja mis eelarve kinnitamise järele võib kasutamisele tulla. Ankeetlehtede piangid laseb valmistada Stat. Keskbüroo ja need valmivad selle kuu lõpuks, mille järele siis võib asuda ankeedi läbiviimisele. Siin on lahkelt vastu tulnud ka Ülikooli Valitsus, kes on ankeedi kõigile immatrikuleeritud üliõpilastele sunduslikuks teinud. Ankeedi läbitöötamisel leiaks tööd umbes 20 üliõpilast.

Kesk- ja algkooli juhatajate kaasabil on loota jällegi tunniandmiste

Stud. rer. gymn. Paul Suurkask †

In memoriam.

Ülikooli kehalise kasvatuses instituudi lõpetanud mäletavad Paul Suurkask enda armsa kaasvõitlejana veel 1930. aasta sügisest. Raskelt haigestudes kopsupõletikku, kadus ta koraks sõpraderingist, kuid kui noorus lõppeks ometi haiguse võitis, loodeti Paul Suurkaskest, olgugi teisist veidi hiljem, 1. a. jõuludeks ülikooli lõpetajat. Novembris kadus noormees korraga jäljetult. Mingisugused järelepärimised ei toonud lahendust, kodused olid teadmatuses. Alles kevade andis vastuse — nii kohutava: „*Iimatsalu laip*“ osutas viimseid katkendeid ksv. Paul Suurkase mai-sest poolest. Ekspertiis ei saa-

nud kindlaks teha mingit vägi-valda. Kas kohtles teda nii karmilt tema enese vaimline seisund, jääb lahendamatuks. 31. mai vaikselt õhtul paigutati ta põrm isa ja mõningate endiste kaasvõitlejate poolt vaikselt Tartu-Maarja koguduse mulda.

Paul Suurkask sündis 16. jaanuaril 1904. a. Tallinnas. 1923. a. lõpetas kodulinnas Nikolai gümnaasiumi. Enne ülikooli astumist õppis kadunu Tallinna tehnikumis poolteist aastat arhitektuuri, kus aga õppimine pooleli jäi, nagu see hiljem haiguse paratamatusest kordus ülikooli lõpetamisega.

Homo intelliget, sed deus ducet... J. S.

Kaks komöödiat.

Vanemuise teater: Mida soovite. W. Shakespeare'i naljamäng viies vaatuses, moodsas lavastuses. — Draamastuudio rändteater: Vedelvorst. H. Raudsepa komöödia neljas vaatuses.

V. Shakespeare'i „Mida soovite“, põhjenev Itaalia ainekul (Gli Ingannati), osutab autori kui naljamängude kirjutaja kõiki paremusi. See on vallatlev, kompositsiooniühitlane komöödia täis üleemeelikut tuju, kergelt tooni, keerulisi armuaffääre, ilusaid daame, kauneid polsikesi, vahvaid joomareid. Ei puudu siin tundeline ja armunud hertsog, suulas toaneitsi ning narr. Kui palju romantikat! Ega ometi romantika lähe moodi... Shakespeare läheb moodi ajal rumba, Freudi ja Piccardi... See kõlaks kummaliselt. Ent kas

pole praegu lugu veel vastupidif? Shakespeare peab moega kaasa sammuma nagu seda soovivad vahel lavastajad, nagu seda soovib „Vanemuine“.

„Vanemuises“ oli tehtud huvitav ja õpetlik katse lähendada (või kaugendada?) meile Shakespeare'i kangelasi, riietades neid praegusaja rõivisse, andes lisaks tummistseene Miss Mererannaga, päevapiltnikuga, maaliliste karnevali kujudega, üksikute kergetiivuliste tantsu paadega. Kogu tegevustiku käiguga liitusid need etteasted õige nõrgalt, kuigi oli märgata,

et just seda karnevaalilist lõunamaisele tegevuspaigale osutavat elementi oli tahetud teha üheks lülleks, mis pidi võimaldama arendada Shakespeare'i romantilist süzeed realistlikult usutavana ja kaasaegsena.

Kui ka komöödia sündmustik sedaviisi omandas vähesegi motiveeringu ja kinofilmilise usutavuse, siis teisalt selle all kannatas näidendi sõnaline kül. Shakespeare'i pateetiline barokselts ohter ja deklameeriv lausestik moodustas täielise kontrasti neid lausuvate tegelaste välimusele.

Moodsalt ja elegandilt rietatud härrat, Anno Domini 1932, ei saa kuidagi mõelda kõnelemas stiilis, mille juure kuuluvad puhvpüksid, lumised pitsist mansetid ja ebaasjalik ilmavaade. Ses on ju stiililist ebaühtlust.

Vast säärane stiilitunde puudus on osalt vabandata me oludes nii väga harjutud välismaiste eeskujude jälgimisega. Kuid kahjuks ei osutu importeerit kunstivõteted igakord mitte üsna õnnestunuiks. Shakespeare'i moderniseerimine, mõtlen, võimalduks kui olla veel julgem ja tõmmata ka kõnelused smokinguisse, moodsaaise kleitidesse, lühendada, kärpida lauseid, vabastada neid antiteesidest ja muist vaimukuse rapiiri lõökidest. Kindlasti oleks aidanud kaotada ebaühtlust täiesti stiliseeritud mäng, „teatri tegemine“ nagu seda kohtame Tairoffi man Moskva Kammerteatris.

võimaluste leidmist laiemale hulgale.

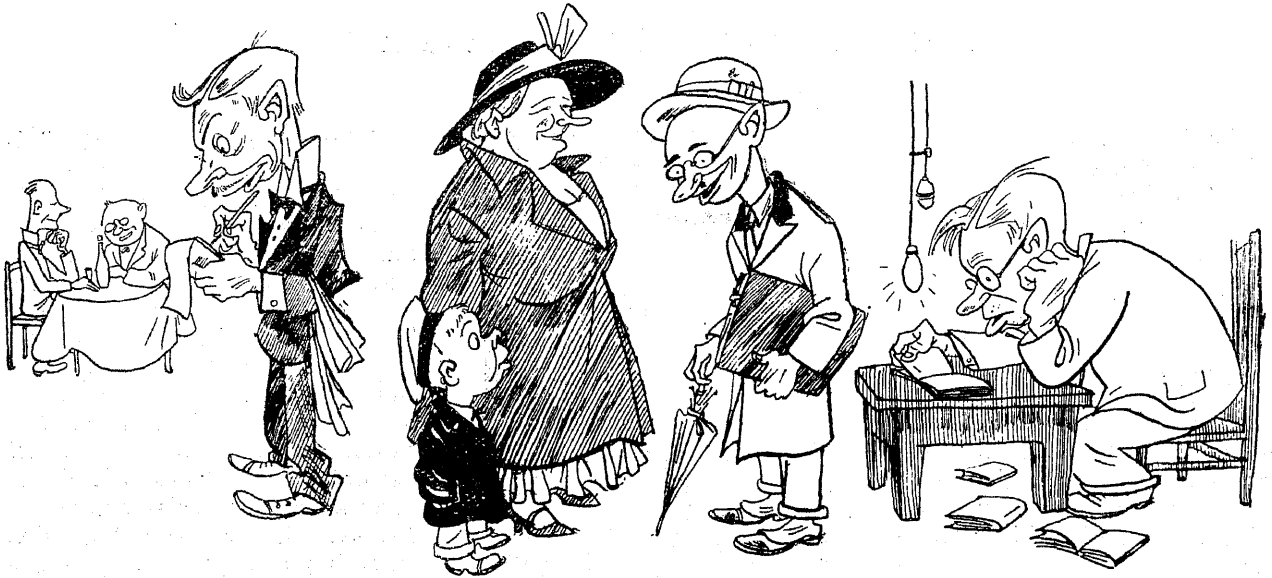
Tööstuudio on tegevust alustanud juba 24. sept. s. a. ja senini on registreerunud töövajavaid üliõpilasi üle 40-ne. Esialgne registreerimine oli vajalik andmete saamiseks üliõpilaste tööoskusest. Nende esialgsete andmete põhjal on vastavad teatelehed trükitud ja laiematele ringkondadele laiali saadetud, millesdes tutvustatakse Üliõpilaskonna Tööstuudio ja soovitatakse vastavate tööoskustega üliõpilasi. Lähemal ajal on oodata Tööstuudio kaudu

mitmesuguseid tööpakkumisi. Sii-ajani on soovitud Tööstuudio kaudu mitmesuguseid agente ning tunniandjaid (eriti inglise keeles).

Et aga praegusel ajal töövõimaluste leidmine võrdlemisi raske, siis on Tööstuudio enesele võtnud suure ülesande läbi viia, kuid lootes seltskonna vastutulelikkusele ja kaasvõitlejate kaasaaitamisele, loodab Tööstuudio selle ülesande teostada.

W. Jaako,

Ül. Tööstuudio juhataja.

JÄRELDUS.

Üliõpilaskond on languse teel — kõrtsiarved muutuvad igapäevaga väiksemaks.

NOORED TUDENGID.

„Kuhu te oma pisikesega lähete, lasete rõugeid panna või?“ „Viin ta ülikooli tudeerima.“

VÄLJAVAATED.

Ikka õppida ja hoolega õppida, et saaks vähemalt „haritud tööta töölisteks.“

„Mida soovite“ ettekandel kalduti aga tugevasti harjumuspärase realistliku käsitlusviisi poole, mille kõrval leidus operetlikku tõlgitsemist ja osalt koguni stiiliseeritud mängu. Tõsi küll, Shakespeare'i naljamäng on jantlik, kuid selleski oleks tahtnud näha läbiviidult üht lavastuse ja mängu printsiipi.

Osakandjaist oli esiplaanil Malvolio (Ed. Türrk), kes kahtlemata oli terve õhtu õnnestunumaid kuje. Snobistlikku, auahnet, oma käskijaga abiellumisest unistavat kojameistrit iseloomustas juba hästi tabatud kuiv, naeruväärsest auväärne ja pidulik mask. Hää, miimika, nüansseeritud mäng, kõik kokku andsid kirja leidmise stseenis komöödia koomilise elemendi haripunkti. Kõnnaku toonitatud naeruväärsus, žestide ülespuhutud suursugusus, mõõdetud kõneviis löi Malvolioist võrratu ja meelesööviva kuju.

Teistes koomilistes figuurides (Tobias, Andreas) võis tajuda pinnapäalsust. Shakespeare'i joomarist, aristokraadist ja seltskondlikust inimesest oli saanud üsna eestiline onu Tobias (R. Ratassepp). Operetliku ebamäärasuse all kannatas Andreas (A. Meering) ja hooti narr, kelle lõpulaul aga jättis rahuldava mulje (H. Piller). Hoogsat ja tujus mängu andis pr. Teetsoff oma kaksikosas. Pr. Suvorova sobis hästi. Helehäälelisena, naerulõgistavana, igasuguste vempudele valmis toaneitsina ta täitis kõigiti oma ülesande. Pr. Reimanis vilksatas siin-säl päris ehtsat shakespeare'list naist.

Kostüümid, dekoratsioonid olid rahuldavad.

Kogu naljamäng on vaatamisväärne.

Täielikuks kontrastiks vanemuistlaste romantilisele naljamängule sai Draamastudio võõrustendusel etendatud Hugo Raudsepa uusim komöödia „Vedelvorst“. See viib meid otseteed kodumaise keskkonda. Aadlikkude ja linlaste mant satume Laisavere valda Näsnäruda (milline Raudsepale omane nime karakteristika!) talu õue ja Eestisse nagu ta oli aastaid 40—50 tagasi.

Probleemi ja tegevuse vaesusele muile Raudsepa komöödiale enamvähem võrdse „Vedelvorsti“ teeb maitsetavaks ja huvitavaks lõpmatukseni laisa talumehe karakterkujutus, mis antud kergeis joonis maskeeritud külaelu taustal. Kõik ses näidendis teenib iseloomukujutlust. Seks on kasutatud mõjusalt 3000-rublalise päranduse-lugu sellest hargnevate situatsioonidega. Miski ei eruta ju kalevpoeglikult unest lugupidavat, oma rahu kõigist aaretest kõige kallimaks hindavat tulevast Näsnäruda peremeest. Naistest ja rahast mitte hooliv, veel enam, nende eest otse põgenev tugev ja priske polss on päris omalaadne ja teatava rahvusliku maiguga idealist. Ta tahab ju päikest pää kohale, mulda kõhu alla, et magada kõigi esiisade eest, kes teorjuses pole saanud küllaldaselt magada. Kustavi iseloomu jooned rõhutuvad nõrgemal kujul ta lähemas ümbruses: viltuvajunud, sammaldatud lillepeenraks muutunud katusega talutare, vedel sulane, aina haigutav ja ringutav ema, kogu see uneriiik, mis hooti publikulegi võiks tunduda ahvatlevalt suigutavana.

Komöödia lavastus oli asjatundlikes kätes. Vast oleks ta aga tervikluse mõttes võitnud, kui oleks kärbitud maha mõned venivusele kaasa aitavad stseenid nagu esimese vaatuse karjapoisi lood. Lõpu poole tundus nii mõndagi lohisevat ja hootut, kuid see mõnel määral tuletub juba Raudsepa komöödiate vaimutsevatele kõnelustele ülesehitavast iselaadist.

Ansambli koostöö oli võrdlemisi ühtlane, kuid eriliste haripunktidega ja kaasakiskuvuseta. Peategelane Kustav — A. Mägi — andis laisa peremehe tüüpi õige nappides joontes, astudes seega veidi välja kaasmängijate ohtralt miimikat ja žeste kasutavast mängu stiilist. Oli ses kujus miskit puudujäävat ja nüansivaest, vaatamata sellele, et üldine ilme oli tabatud õieti.

Perenaises Maris kujutas Lo Tui tüüpilist, tugevasti keset reaalelu seisvat, lopsakalt kõnelevat taluete. Nii figuurilt kui ka häälelt, miimikalt, grimmit osutus see kaju üheks paremaks ja usutavamaks. Nobe, särasilmne Tiiu jäi maaplikana Ly Lasneri tõlgitsusel veidi kahvatuks. Viimases võib aga süüdistada autorit, kes on loonud Tiiu kuidagi maa-kaugena.

Huvitavat ja paiguti väga hääd mängu pakkusid hrad Otto ja Rutsoff, esimene sulase Joosepi, teine võõrmündri osas. Maali — Marta Suurallik — maaplikalik nurgelisus joonistus alul päris kenasti, kuid näidendi lõpu poole võis havatseda hajuvat ja pinnapälsamat mängu.

L. Künnapas.

RASKED AJAD.

Organiseerida ei ole mingit mõtet — pankadest tudengitele laenu ei anta ja vilistlastelt enam girosid ei saa.

NOORUSE ROMANTIKA.

Nüüd ma kavatsen kõvasti tööd teha, normaalselt ajaga lõpetada ülikooli ja siis hakata täie innuga kodumaa heaks töötama... ning otsida omale mõne kojamehe koha.

TULEVIKUPILT.

Mis sa tõinad, ega me asjata püüa sind raamatutest ja haridusest eemale hoida — meie tahame, et sul tulevikus oleks elus kergem kui meil, sinu haritud vanematel.

Sport.

E. Ü. S. — Korp. Vironia 1:0 (1:0).

Karika võitis teistkordselt E. Ü. S.

Akadeemilises ringkonnis kauaoodatud jalgpallivõistlus korp. Vironia ja EÜS-i vahel andis viletsast ilmastikust tingituna 2x45-minutilise kehva „poripalli“ Tamme staadionil pühapäeval 2. okt. Nii kujunes, et mäng tehniliselt ei suutnud kannatlikule vaatajaskonnale tavalist hoogsat jalgpallivõistlust lavastada. Karikavõistluseks poriga polsterdatud väli soodustas aeglasemalt kombineerivat Vironiat, sellevastu EÜS-i liikuvam üksteistkümmend oli pidurdatud. Võiduvärava, osaliselt vv. Blumi ebaõnne saavutus, fikseeris t. Elland esimese poolaja algminutitel. Skoor 1:0 jääbki ainsamaks väravaks edurivide püüdlikkusele vaatamata. Tuulest soodustatuna Vironia võimsalt pareerib atake, milliseid vabritseerivad EÜS-i ajajatele. Vironia läbimurded ebaõnnestuvad ja väravavõimalusi nullub poolajaks nii EÜS-il kui ka Vironial.

Teine poolaeg algab hoogsalt, pall teeb käike väravast väravani. Et vahepääl tuul suuna oli muutunud, taas Vironia initsiatiiv püsib ja mängu arendab „V“. Läbimurded tihenedes annavad EÜS-i kaitsepaarile ja halfide liinile pidevat tõrjetööd, kaitsja Simtmann kahel korral väravajoonelt toimetab

palli outi. Tuul segab mängu, palli outilend muudab ka mängu ilmetuks, igavaks, mida üksikud põnevad väravalõhnalised situatsioonid ei suuda elustada. Tundub, et oodatakse lõppviilet vahekohtunik Kullilt (Estica). Karikavõistlus lõpeb 1:0, nurgalöögid 5:3 EÜS-i kasuks. Väravavõimalusi nullus meeskondadel ja suuresti otsustas karika saatus õnn. Võiduga oleks võinud koju minna ka Vironia, kuna meeskondade tõelised võimed jäid vaka alla. Oletades, et see oli tingitud võitjal kiiresti saavutatud väravast, Vironial aga „mittevedamisest“, taas võib loota ja uskuda, et järgmisel karikavõistlusel nüüdne kaotaja on küpsem EÜS-i jalgpalli hegemooniat kõigutama.

Hy. L.

bavas vormis olid sakalanused: Tamm, Vikstein ja vastastest Pals.

Naisvõrkpallis Akadeemil. ÜENÜ tuntud nimedega esindus võidab esimesel debüüdil esimest vastast Tartu Tütarlaste Gümnaasiumi 17:15 ja 15:6. Akad. ÜENÜ-s mängisid: Raudsepp, Ratasepp, Mikk j. t.

Õhtu huvi- ja naeruküllasemaks kohanguks kujunes üliõpilaskonna meistri EÜS-i ja keskkoolide koondis-meeskondade korvpallimatš. Esimene poolaeg annab 10:8 võidu keskkoolidele. Teisel poolajal EÜS mängib hoogsalt ja saavutab marulise spurdigaga kahe minutiga edu 22:8. Mängus vabritseerisid lõbusaid momente eriti Simtmann-Erikson, viimased suutsid vabalt vastaseid „vahele võtta“ ja skoori tõsta 37:15. Suuremaks EÜS-laste punktimehiks Opmann 15 punktiga.

Hy. L.

Käsihallihooaja start.

Ülikooli võimlas avati käsihalli hooaeg Akadeemilise ÜENÜ korraldusel sõprusmängude menüüga 9. okt.

Meeste võrkpallis kohtasid korp. Sakala ja korp. Rotalia. Kindla ülekaaluga võidab esimene 2:0; lu-

Üliõpilaskonna Töübüroo

teatab, et

töövajavate üliõpilaste

registreerimine on igal äripäeval kella 13—15, üliõpilasmajas. Sealsamas võetakse vastu ka igasuguseid tööpakkumisi.

Ül. Töübüroo juhatus.

Üliõpilasolümpiaad Helsingis

Nikolai Küttis, Chr. Lasn ja Edg. Tamm saavutasid kuldmedalid.

Soome võimas võit.

Käesoleva aasta Soome-Eesti-Läti-Leedu (SELL) üliõpilasolümpiaad peeti Helsingis 24. ja 25. septembril. Mainitud olümpiaadi osavõtjate hulgast puudusid käesoleval aastal leedulased. Kuna spordiliikumine, eriti aga kergejõustik, viimasel ajal suuri edusamme on teinud, siis mõjus see ka käesolevale olümpiaadile sedavõrt, et tulemused pea kõikjal ületasid endised SELL-i rekordid. Lisaks veel see, et Soome üliõpilas-meeskonnas kaasa võistlised mitmed olümpiamehed, tõusid lõpptulemused täiesti rahvusvahelisele tasemele, vaatamata sellele, et sügisedes vilud ilmad selleks erilist soodustust ei pakkunud. Ka eestlased aitasid oma kiiduväärse esinemisega tõsta võistluspinevust, kuigi nende paremad, Sule ja Feldmann, võistlusilt puudusid.

Mis puutub võistluskorraldusse, siis oli see eeskujulik, nagu see soomlastel tavaliselt on. Hää võistlusväli, vilunud kohtunikud, piiratud võistlejate arv (iga riik kahe edustajaga ühel alal) andsid selleks hää eelduse.

Võistlused, kus kavas oli 15 individuaalala ja kaks teatejooksu, andsid järgnevaid tulemusi.

100 m jooks: 1) P. Virtanen (Soome) — 11,0, 2) E. Hämelin (Soome) — 2,5 m j., 3) N. Küttis (Eesti) — 3,5 m j., 4) Nusbergs (Läti) — 3,6 m j., 5) F. Kuus (Eesti), 6) Velde (Läti).

200 m jooks: 1) M. Tolamo (S.) — 22,5, 2) V. Tolamo (S.) — 23,0, 3) N. Küttis (E.), 4) Timroth (L.), 5) Varne (L.), 6) Kuus (E.).

400 m jooks: 1) V. Järvi (S.) — 51,8, 2) Y. Nygren (S.) — 52,5, 3) E. Tamm (E.) — 52,8, 4) Bertulis (L.) — 53,3, 5) Beckman (E.), 6) Varne (L.).

800 m jooks: 1) R. Söderman (S.) — 1,57,8, 2) Bertulis (L.) — 2,00,1, 3) Lugus (E.) — 2,05,2, 4) Forsell (S.) — 2,05,9, 5) Gruzits (L.).

1500 m jooks: 1) R. Söderman (S.) — 4:10,1, 2) Bertulis (L.) — 4:11,7, 3) Höckert (S.) — 4:12,6, 4) Pulk (E.) — 4:22, 5) Lugus (E.) — 4:22,1.

5000 m jooks: 1) G. Höckert (S.) — 15:27,8, 2) E. Tarvainen (S.) — 16:18,9, 3) Pulk (E.) — 16:37,5, 4) Lugus (E.) — 16:42,3, 5) Riekstins (L.) — 16:47,2

110 m j. tõkkeid: 1) Sjöstedt (S.) — 15,7, 2) Peltonen (S.) — 16,8, 3) Reisner (E.) — 17,1, 4) Beckman (E.) — 18,0.

4×100 m teatejooks: 1) Soome meeskond, aeg 43,2, 2) Eesti meeskond, 3) Läti meeskond.

Teatejooks 100+200+300+400 m: 1) Soome meesk., aeg 2.02,1, 2) Eesti meesk. — 2.08, 3) Läti — 2.12,2.

Nagu jooksude tulemustest näha, välja arvatud lätlase Bertulise teised kohad 800 ja 1500 m, on kõik Soome kaksikvõidud, millest öieti Soome võit tingitudki. Teised võistlusalad, hüpped ja heited, möödusid juba palju konkurendirikkamalt.

Kaugushüpe: 1) M. Tolamo (S.) — 7,25, 2) N. Küttis (E.) — 6,80, 3) E. Tamm (E.) — 6,64, 4) Zakevics (L.) — 6,35, 5) Timroth (L.) — 6,20.

Kõrgushüpe: 1) I. Reinikka (S.) — 1,90, 2) V. Rinne (S.) — 1,80, 3) N. Küttis — 1,75, 4) Karlsberg (L.) — 1,70.

Kolmikhüpe: 1) N. Küttis (E.) — 14,17, 2) Rosenlund (S.) — 14,10, 3) Mäkinen (S.) — 13,86, 4) Ärman (E.) — 12,45, 5) Timroth — (L.) — 11,86.

Teivashüpe: 1) Häkkinen (S.) — 3,75, 2) Vinter (S.) — 3,60, 3) Ärman (E.) — 3,30, 4) ja 5) lätlased Velde ja Zielmezc — 3,20.

Kuul: 1) R. Kuntsi (S.) — 14,59, 2) O. Erikson (E.) — 14,30, 3) H. Torpo (S.) — 14,00, 4) Rosenbergs (L.) — 13,57, 5) Niggol (E.) — 12,09.

Ketas: 1) Vaalamo (S.) — 45,06, 2) O. Erikson (E.) — 44,14, 3) Niggol (E.) — 41,97, 4) Torpo (S.) — 41,34, 5) Rosenbergs (L.) — 41,11.

Oda: 1) R. Eklund (S.) — 59,32, 2) O. Finell (S.) — 58,00, 3) Niggol (E.) — 55,40, 4) Ärman (E.).

Viievõistluse võitjaks tuli üllatavalt eestlane Tamm, kes saavutas 3654,37 punkti, 2) O. Finell (S.) — 3628,955 p., 3) Niggol (E.) — 3504,81 p., 4) V. Järvi (S.) — 3367,2 p.

Lõpptulemusena oli punkte Soomes 157, Eestil 90 ja Lätil 42. Soome ja Eesti vahe oleks olnud umbes 30—40 punkti, kui oleks võistelnud Sule ja Feldmann. Võiduga omas Soome presidendi poolt anetatud väärtkarika esmakordselt. Järgmine olümpiaad peetakse 1933. a. sügisel Kaunases.

TENNISVÕISTLUSEL, kus esinesid eestlased Lill ja Lasn, tuli võitjaks Lasn, võites Niemelaise (S.) 6:0 ja 6:0 (1), Miezeri (L.) 6:0, 6:0 (1) ja finaalis Lagerblomi (S.) 6:2, 6:4 ja 6:2.

Üliõpilask. „vihmased“ esivõistlused 2. okt.

Sule, Küttis, Feldmann, Erikson, Tamm üliõpilaskonna parimad spotlased.

Tänavused üliõpilaskonna kergejõustiku esivõistlused järgnesid kohe SELL-i olümpiaadile ja kujunesid hooaja viimaseks lõpp-punktiks. Sügisilm pidurdas parimate meeste tavaliste saavutiste demonstratsiooni ja nii võib küll mainida, et „märjad“ võistlused andsid ebasoodsaile oludele vaatamata häid resultate.

Võistluste märkmik ja uued üliõpilask. meistrid:

100 mtr.: Eeljooksus Eesti meister Küttis näitas aega 11,7. Lõppjooks annab meistritiitli Küttisele (EÜS) 12,0, järgnesid Haitov, Hain, Kiima.

Kuulitõuge toob EÜS-ile kaksikvõidu Eriksoni 14,53 ja Feldmanni 13,78, 3) Sule (Raimla) 13,29.

Kaugushüpe võidab Eesti meister N. Küttis, 6,86, 2) Tamm (Sakala) — 6,57, 3) Ärman (EÜS) — 6,16.

Kettaheide: 1) Feldmann (EÜS) — 45,48, 2) Erikson (EÜS) — 43,66, 3) Kirp (Ugala) — 39,83.

Kõrgushüpe võidab odamees Sule „madala tulemusega“ 1,60 (1,70), järgnevad kohad jagavad 1,55-ga Ärman, Kirp, Vahi.

Oda võidab kindlalt maailmaklassimees G. Sule (Raimla) keskpärase arvuga 63,63, 2) Ärman (EÜS) — 48,66.

Teivashüpe annab nigela resultadi libeda välja tõttu; võidab Ärman (EÜS) — 3,00, 2) Täht — 2,90.

400 mtr.: Tamm (Sakala) näitab hää aega, 53,6; järgnesid Kiima ja Hain (Vironia).

1500 mtr. võidab Pulk (Sakala), aeg 4,31,5.

Jooksudes jooksjate kriis oli märgatav. Hy. L.

Üliõpilaste käsipalli-õhtu 23. okt.

Korp. Estica ja Tartu YMCA kohtumine korvpallis andis tulemuse 22:71 (8:41) YMCA kasuks.

Võrkpallis ÜS. Liivika võidab E. Ü. S. Põhjala tasavägise mängu juures 16:14; 10:15; 15:10.

Naisvõrkpallis korp. Filiae Patriae kaotab Tartu „Kalevi“ naiskonnale 5:15; 6:15.

Liivika-Raimla vahelise jalgpalli-võistluse 16. okt.

võidab ÜS. Liivika tagajärgena 5:2.

Alfred Vaga: Eesti kunsti ajalugu.

Esimene osa: KESKAEG.

153 illustratsiooniga, millest suurem osa on uudismaterjal. 357 lk., hind 9 kr., kriidipaberil ja luksusköites 15 krooni. Piitide allkirjad eesti, prantsuse, inglise, saksa keeles. Lõpuks pikem saksakeelne kokkuvõte.

Teos sisaldab järgmised osad: Kindlusarhitektuur; Kiriklik arhitektuur; Ktoostrid ja kodanlik arhitektuur; Raidkunst, puuskulptuur ja nikerduskunst, metallplastika, eriti kullasepakunst. Lõpus kokkuvõte: Eesti keskaegse kunsti seisukoht Põhjamaade kunsti arenguloos.

Teos käsitleb küll keskaegset kunstiloomingut, kuid viimane ulatub meie päevini (ehitised, varemed jne.) ja huvitavamad küsimused, mis meil praegusel ajal tõusevad, näit. vaadeldes kindlusi, eramaju, kirikuid, varemeid jne., vastatakse selles teoses. Autor käsitab kogusummas seda mitte nagu mingit saksa koloniaalkunsti, vaid kunsti, mis küll võrsunud teiste rahvaste ja maade tõukel, kuid kasvanud siiski kohalikkudes tingimustes ja moodustab ühe huvitava lüli Põhjamaade kunsti arenguloos.

Eesti Kirjanduse Seltsi Kirjastus — Tartus.

Akadeemilisi teateid.

Uued abiraha normid,

mis ülik. määrsummadest makstakse üliõpilasile, kinnitati Ülik. Val. poolt järgnevalt: 150, 100 ja 70 krooni suuruses (end. 180, 120 ja 80 kr.). Abirahade üldarv on vähenenud kümnekonna võrra.

Õppemaksust vabastatud

on käesoleval semestril 500 üliõpilast (20% eelarves ettenähtud üliõpilasarvust), nende hulgas on 70 isikut, kes kuuluvad ülikooli personaali hulka või on nende lapsed. Õppemaksust vabastamise palveid oli esitatud 750.

Stipendiume

on antud ülikooli määrsummadest 148. Stipendiumi-saamise sooviavaldisi oli esitatud 316. Mitmesugused omavalitsuse ja eristipendiumid tulevad jagamisele lähemal ajal.

Enn Võrk — uueks ülik. muusikaõpetajaks.

Uueks ülik. muusikaõpetajaks valiti Enn Võrk, arvates 1. jaan. 1933. a. Seni jätkab muusikaõpetamist senine õpetaja A. Karafin.

Professorid A. Paldrock, H. B. Rahamägi ja G. Suits on valitud Gustaf Adolfi 300. a. surmapäeva puhul

Upsala Ülikooli audoktoreiks

Prof. A. Paldrock ja H. B. Rahamägi sõidavad isiklikult 5. nov. s. a. toimuvale promotsioonile.

Gustaf Adolfi 300-aast. surmapäeva puhul korraldab ülikool 6. nov. s. a. ülik. aulas mälestusaktuse.

Uusi magistreid.

Mag. theol. kraadi vääriliseks tunnistati Amanda Muusekanti; farmaatsia magistri astme omandas Joh. Pill.

Üliõpilaste arv

oli 28. sept. s. a. 3920.

Helsingi Ülikooli Üliõpilaskonna esimeheks valiti

dr. Aarne Valle.

ja abiesimeheks mag. Lauri Aho.

Üliõpilaskonna uue põhikirja alusel valiti esmaskordseks ka Üliõpilaskonna Edustus, kes koosneb 60 liikmest.

Dr. phil. nat. Artur Luha —
ülikooli sekretäriks.

Ülikooli valitsus valis 30. sept. koosolekul dr. phil. nat. Artur Luha ülikooli sekretäriks, surma läbi lahkunud Ferdinaadi Lamberti asemele. A. Luha oli 1925. a. saadik ülikooli loodusteaduskonnas õppeülesannete täitja.

Ülikooli „Toimetiste“ toimetajaks

valiti järgneva 3 aasta peale, arv. 1. sept. s. a. endine toimetaja prof. W. Anderson.

Eesti stipendiaadid Helsingis

on sel semestril: Nikolai Küng (Veljesto), Ilse Org (org-matu) — üliõpilaskonna stipendiaatidena; Hendrik Otloot (Põhjala), Nikolai Viilup (Rotalia) — riigistipendiaatidena ja Erich Suurvälgi (EÜS) — Etelä-Pohjalainen Osakunta stipendiaadina.

Eesti üliõpilased Poolas õppimas.

Semestri alul sõitis Poola poliitehnikumi õppima 22 eestlast, neist osa varem meie Tallinna Tehnikumis õppinud üliõpilasi. Poola poolt on lubatud eestlasile mõningaid soodustusi õppemaksu ja elamise kulude näol. Koha peal koondab eestlasi ja peab kontakti Eestiga Poola-Eesti Akadeemiline Ühing.

Rockefelleri stipendiaadiks

on määratud selleks semestriks dr. jur. A. T. Kliimann ja mag. N. Kaasik.

AKAD. HÕIMUKLUBI AASTA-KOOSOLEK

peeti üliõpilasmajas 6. okt. kl. 21.

Koosoleku eeskavaleine osa algas ksv. E. Veidenbaumi ettekandega „Jooni soome ja eesti üliõpilaste hõimusuhetest“. Referaat sisaldas ülevaate Helsingi Akad. Hõimuklubis ja üliõpilaskonnas asetleidnud mõtteavaldusist, mis puutuvad Soome-Eesti suhteid ja otsivad reaalsemaid aluseid neile hõimusuhteile. Edasi sisaldas ettekannet rea mõtteavaldisi meiepoolsest hõimutööst ja reaalsemate aluste vajadusest: referent rõhutas Eesti tutvustamise vajadust Soomes, õige informatsiooni eest hoolitsemist, oma rahvusliku momendi rõhutamist hõimusuhteis jne.

Referaadile järgnes laule korp. Filiae Patriae koorilt ja klaveri-ettekannet ksv. Raudsepal.

Eeskavale järgnes aruanne hõimuklubi moodunud aasta tegevusest: akad. hõimuklubi on korraldanud soome keele kursusi algajale ja edasijõudnuile, on liivi lastele viinud jõulukungitusi, korraldanud raamatute vahetusi Soomega jne.

Tegevuskava järgneva tegevusaastaks oli koostatud viimaste üliõpilaspäevade resolutsioonide alusel. Uudsusena on hõimuklubi tegevuskavava võetud Helsingi eestlaste küsimus ja Ingeri hõimu küsimus.

Valiti järgneva tegevusaastaks juhatus ja ametnikud. Hõimuklubi kauaaegne esimees prof. J. Mägiste keeldus. Esimeheks valiti ksv. E. Roger. Juhatuses liikmeiks valiti ksv. R. Söber, A. Okas, E. Veidenbaum, K. Must, J. Söster, majaisaks ksv. F. Olup ja laulu juhatajaks soomlane stipendiaat A. Sovijärvi.

Ülikooliõpetasid

USUTEADUSKONNAS: Peeter Koch, Elmar Peterson, Albert Soosaar.

ÕIGUSTEADUSKONNAS: Otto Heinrich Dehn, Leonhard Kalla, Bruno Edmund Kerem, Karin Alice Kleinmann, Herbert Ernst Kutti, Eduard Laaneste, Ilmar Karl Leesment, Helmuth Maandi (Maantee), August Soots, Martin Stern, Hugo Tallenhof.

MAJANDUSOSAKONNAS: Vilhelm Hansen, Lydia Huik (Uik), Kronid Krinitski, Rich. Joh. Kuhlberg, Erna Marie Müür, Augustin Pitsal, Harald Griorgius Uttopärt.

ARSTITEADUSKONNAS: Hilda Aavik, Oskar Hüter, Elmar Joh. Karu, Ilo Sibul — kõik cum laude, Vambola Abram, Salomon Olkenitski, Aleksander Poomann, Esfir Schlifstein, Friedrich Sellheim.

FILOSOOFIATEADUSKONNAS: Eugenia Audova (germ. fil.), Helmi Hindreus (rahvaluule), Kurt Karl Holtzmeyer (germ. fil.), Hermine Kann (romani fil.), Alide Kursmann (ingl. fil.), Alviine Kõrv (etnogr.), Alice Lellep (germ. fil.), Elena Nikitin, Elisabet Pirson (germ. fil.), Lilly Room (eesti keel), Inna Sorokin (germ. fil.), Viktoria Sacharjan (inglise fil.), Johannes Truus (eesti keel), Leonhard Viren.

MATEM.-LOODUSTEADUSKONNAS: Robert Detlaus (mehaanika), Helene Jänes — cum laude, Anette Kuiv (loodustead.) — cum laude, Olga Kuiv (loodust.), Gerhard Peeter Kuldvare (matem.), Jaan Liit (keemia), Heino Oru (matem.) — cum laude, Sinaida Pikkat (matem.) — cum laude, Helmi Püss (matem.), Aleksander Rakov (keemia), Elmar Raup — cum laude, Arnold Tols (keemia), Elmar Ernst Vendelin (matem.).

AGRONOMIATEADUSKONNAS: Johannes Jurs, Martin Juurik, Elmar Lossmann, Otto Lutter, Aleksander Mägi, Otto Paavel, Oskar Poom, Elvine Sõstar, Gustav Vähi, Heino Väljaots.

METSAOSAKONNAS: Arnold Ernst Valter.

LOOMARSTITEADUSKONNAS: Paul Erich Liivak, Albert Paabo, Karl Pittin.

Kinnitati

Ülikooli Valitsuse poolt:

Nikolai Kusmin — ehitusõpetuse kab. noor. assist., arv. 1. juul. s. a.; Ado Ränkel — väkelooma kasv. kab. abiassist., arv. 1. sept. s. a.; Henri Richard Eichfuss — naistekliiniku ülemääraliseks noorem. assist., arv. 1. juul.; arst Alma Joa-Steinfeldt — I haavakliiniku nooremaks assistendiks, arv. 15. sept.; Maks Sikkut — väkeloomakliiniku noor. assist., arv. 1. okt.; Johannes Pärn — põllumajapidamise õppetooli abiassistendiks, arv. 1. sept. kuni 1. apr. 1933; arst Alma Nerska — bakterioloogia inst. noor. assist., arv. 1. sept.; Karl Pääro — mullatead. ja agrikultuurkeemia kab. noor. assist.; V. Lõokene — veistehaig. ja sünnitusabi kliiniku noor. assist.; Endel Grepp — majandusgeograafia seminari ajutiseks abijõuks; Elmar Karu — vaimu- ja närvihaiguste kliiniku noor. assist., arv. 1. okt.; Ilo Sibul — füsioloogia inst. noor. assistendiks, kaheks aastaks, arv. 1. okt.; stud. Georg Kull — närvihaig. kliiniku noor. assist. k. t.; arst Valter Kaulin — I sisehaig. kliiniku noor. assist. kuni 1. juunini 1933; loomaarst Albert Paabo — loomaarstiteadusk. sisehaig. kliiniku noor. assist.; Andres Jaanson — maaparanduse ja geodeesia kab. noor. assist. k. t.; Eduard Bakis — kinnit. edasi eksperimentaalse psühholoogia ja pedagoogika laborat. noor. assist. k. t.; Elmar Umbli — anorg. keemia labor. noor. assist. üheks aastaks, arv. 1. nov.; loomaarst Karl Pittin — loomaarst. kliiniku noor. assist.; Aleks. Lagus — statistika-ökonomilise kab. noor. assist.; arst J. Võhrmann — II haavakliiniku ajutiseks abijõuks kuni 31. dets.; Artur Puumes — hügieeni inst. noor. assist. k. t.; drnd. med. Joh. Sõrra assist. haavakliiniku vanem. assist.; drnd. med. F. Grant — I sisehaiguste kliiniku van. assist.; Ed. Bomm (Poom) — tegeliku majandustead. sem. tööde korraldajaks, kolmeks kuuks.

Vabastati

omal soovil ülikooli teenistusest: met. obs. abiassistent Karl Sule — arv. 1. juulist s. a.; met. obs. sünoptiku k. t. A. Kärnsna — arv. 1. juulist s. a.; ehitusõpetuse kab. noorem assist. k. t. Harald Sultson — arv. 1. juulist; vaimu ja

närvihaig. kliiniku noor. assist. k. t. Edgar Greinert; sisehaiguste kliiniku van. assist. k. t. V. Lehtmetts — arv. 1. okt.; mullateaduse ja agrikultuurkeemia kab. van. assist. O. Hallik — arv. 1. juul.; I haavakliiniku van. assist. dr. med. Valter Steinfeldt; hügieeni instituudi noorem assist. Alma Nerska, arv. 1. sept.; mullateaduse ja agrikultuurkeemia kab. noor. assist. k. t. Elmar Umbli, arv. 15. sept.; veistehaiguste ja sünnitusabi kliiniku noor. assist. A. Lepp, arv. 1. okt.; I sisehaig. kliiniku noor. assist. drnd. med. E. Põbol; I haavakliiniku noor. assist. drnd. med. F. Leesik; kultuurtehnika ja geodeesia kab. noor. assist. k. t. E. Rõger; I sisehaiguste kliiniku vanem assist. dr. med. A. Gernhardt, kes siirdus Tallinna diakonissi haigemaja arstiks.

Mag. Aleksei Reismann

kinnitati kodumaa stipendiaadiks üheks aastaks, arvates 1. okt. s. a., uurali keeletead. alal ning otsust. komandeerida seks ajaks teaduslikul otstarbel Budapesti.

Mag. E. Blumenfeldt

— teaduslik stipendiaat eesti ja põhjamaade ajaloo alal — viibib praegu Stockholmis teaduslikul otstarbel.

Anorgaanilise keemia õppetool — vakantne.

Kuna prof. G. Landeseni emereerumise tõttu mainit. õppetool vabanes, siis kinnitas Ülik. Valitsus õppetooli täitmisele asumise tähtpäevaks 22. okt. Ülik. seaduse põhjal peab õppetooli täitmine toimuma poole aasta jooksul.

Üliõpilasorganisatsioonide aastapäevi.

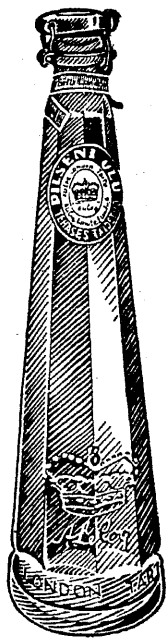
- 27. oktoobril — korp. Filiae Patriae.
- 29. oktoobril — ÜS. Raimla 10. aastapäev.
- 10. novembril — korp. Ugala.
- 14. novembril — Eesti Nais-üliõpilaste Selts.
- 14. novembril — korp. Sakala.
- 21. novembril — korp. Amicitia.
- 24. novembril — korp. Lembela.
- 26. novembril — korp. Vironia.

Ilmub 13 korda aastas. Tellimishind 3 krooni aastas, 1½ krooni semestris.

Vastutav toimetaja: Erika Veidenbaum. Tegevtoimetaja: Eduard Sitska. Liikmed: Jaan Ots, Lilli Mihhels
Väljaandja: Tartu Üliõpilaskonna Edustus.

„Postimehe“ trükk, Tartus 1932.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR

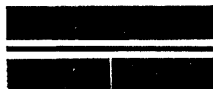
A.-s. A. LE COQ'i

London—Tartu

õlevabriku

õlu ja porter

ning keedetud mõdu, limonaad, sooda, selters —
tuntud hääduses.

**Rikkalikus valikus
odavate hindadega**

soovitavad

valgeid ja värvilisi triiksärke, meesterahva ja naisterahva pesu, puuvillast ja villast trikoopesu, koetud villaseid jakke ja veste, jalutuskeppe, vihma- varje ja kõiksugu hooaja moe-, pudu- ja pesukaupu

KAABUSID

Üliõpilastele hinnaalandus

Tartus,

Kaubahoov nr. 2, telef. 4-81
Promenadi nr. 2, telef. 13-54

Eesti Laenu- & Hoiu-Ühisus

Tartus, Suurturg 14, omas majas

Telefonid 177 ja 700 · Telegr. address: ELHÜ

Esimene eesti ühispank

Asutatud 1902. a.

Kõik pangaoperatsioonid
Võtab raha hoiule ja annab laene
Ühendus teiste pankadega

VARAKAMBER
HOIUKARBID

Agentuurid:

Kindlustusselts „EESTI“

Esimene Eesti Kinnituse Selts „EKS“

Hind 25 senti.